

3. s. etter Treenighetsdagen 2022-Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Salme 25, Jes 12, 1 Petr. 5:6-14, Luk. 15:1-10, II Luk 15:11-32

Jesus er synderes venn.

Når Gud tar imot syndere i nød, gjør han det bare på en måte: Han tilgir synderen. Han anklager aldri, og han stiller aldri nye og skjerpede krav. Han tilgir. Han trøster. Han hjelper. Han gir nytt håp. «*Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile.*» (Matt 11,28) Dette er et utsagn av Jesus fritt for krav og betingelser. Det er en helt betingelsesløs invitasjon til deg og til meg. Slik er Herren vår Gud. Første gang han inviterte oss til seg var antagelig da vi ble døpt. Her fikk vi motta evangeliet og ble et Guds barn. Gud tok imot oss av bare nåde uten at vi hadde fortjent det. Han tok imot oss på tross av at hadde innsikt i våre kommende liv og hvordan vi ville oppføre oss i forhold til hans ord og bud. Han visste om hva som lå der av svik og fall. Likevel tok han seg av oss slik vi var og kom til å være. Husker du fortellingen om røveren på korset? Hjelpeløs henger han der. Full av bekymringer for sitt liv som hadde vært alt annet enn gudfryktig. «*Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!*» Hva svarer Jesus? Hva ville vi svart et slikt menneske med et slikt liv bak seg? Jesus svarte: «*Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i paradis.*» (Luk 23,42-43). Evangeliet er fritt og helt gratis.

I skriftemålet kommer vi også som syndere og legger vår skyld og gjeld framfor Gud. For Jesu Kristi skyld tar han bort syndebyrden, og vi er frie. Ved nattverdbordet dekker han bordet for syndere og gir seg selv for oss til syndenes forlatelse. At Jesus Kristus er vår rettferdighet, blir konkretisert og synliggjort der vi mottar han selv under brød og vin. Jesus møter oss gang på gang i ordet vi leser og hører. I dag har vi hørt om hvordan Jesus søker opp det som er fortapt og mistet og hvordan han leter etter oss, finner oss og viser oss omsorg og kjærlighet. «*Kast alle bekymringer på ham, for han har omsorg for dere.*» (1Pet 5,7) Gud har vist sin omsorg for oss ved at han ikke sparte sin eneste sønn, men gav han for oss alle. Bekymringer kommer som en følge av synden. Men det er ingen grunn til å bekymre seg. Store og små synder er sonet en gang for alle. Hele din syndegjeld er betalt. Både de synder du har begått, de du begår og kommer til å begå. I salme 25 som vi leste som inngangssalme, fikk vi også dette trøstens ord: «*La meg få vandre i din sannhet: lær meg, Gud, for du er min frelser. Jeg venter dagen lang på deg. Kom i hu din barmhjertighet og dine velgjerninger, Herre; for de er fra evighet. Kom ikke i hu min ungdoms synder og mine overtredelser. Kom meg i hu i din trofasthet, Herre, for din godhets skyld. God og rettvis er Herren; derfor viser han syndere veien. Han leder de arme til det som er rett, og lærer de hjelpeløse sin vei. Alle Herrens stier er miskunn og trofasthet mot dem som holder hans pakt og hans bud.*» Gud kommer ikke i hu våre synder. Han har sonet for dem, han har betalt for dem med sitt eget blod, han har glemt dem og kastet de bak sin rygg. Syndene våre har ikke noen rett til å anklage oss for det er ingen fordømmelse for den som tror på Jesus Kristus. Derfor sier salmisten «*Kom meg i hu i din trofasthet, Herre, for din godhets skyld. God og rettvis er Herren; derfor viser han syndere veien. Han leder de arme til det som er rett, og lærer de hjelpeløse sin vei.*»

Dette understrekes også i dagens tekster som er fra Luk 15. Årsaken til at Jesus forteller disse lignelsene finner i v.1: «*Tollerne og synderne holdt seg nær til Jesus for å høre ham. Fariseerne og de skriftlærde ble forarget over dette og sa: "Denne mannen tar imot syndere og spiser sammen med dem."*» Fariseerne lærte at en kan opparbeide seg sin egen rettferdighet. Dermed avvises Jesus som verdens frelser. De har rett og slett ikke bruk for han. Syndene kan de ordne opp med selv ved å tjene Gud. De irriterer seg grenseløst over Jesus og blir sinte på ham. Derfor forteller Jesus liknelsen om Den bortkomne sau, Den tapte sølvmynt og Den fortapte sønnen. De har alle noe til felles. Noe er tapt og blitt borte, og så er det funnet igjen. Dette fører med seg stor glede. Denne gleden kjente fariseerne ikke til. Denne glede er fremmed for alle egenrettferdige. Denne glede kjenner bare fattige syndere som mislykkes med sitt liv og alle forsøk på å være en god kristen. Denne gleden kjenner bare de som har funnet trøst i Jesus Kristus og legger sitt liv i hans hender, og gleden er en frukt av troen virket av Den Hellige Ånd. Tollere og syndere var av samfunnet sett ned på. De var fortapte og foraktede. Så kommer Jesus og gir disse menneskene nytt håp og oppreisning. Synden bekjennes og byttes ut med troen på Jesus Kristus.

I lignelsen vi leste fikk sønnen i huset viljen sin. Han ville bort fra farshuset. Han fikk sin del av arven og reiste utenlands. Her gikk det som fryktet. Hele arven ble brukt til fest og moro. Til slutt

hadde han ingen ting, ikke venner engang. Han endte opp med en jobb som grisepasser. Svin var urene dyr og noen simple jobber kunne man ikke få. Maten han spiste var grisekosten. Dette er et bilde på hvordan et menneske havner i verden og lever i synden borte fra Gud. Det kan smake godt en stund, men til slutt vil en høste livets bitre frukter. Mange lever et liv i overflod og uten bekymringer uten Gud. Dette har Jesus tatt opp i lignelsene om Den rike bonden og Lasarus og Den rike mannen. De fikk fruktene av dette etter at de døde. De gikk fortapt. Lignelsen om den fortapte sønnen kan også være et bilde på hvordan et menneske som er døpt og medlem av en menighet, forlater menigheten og går ut i verden. En vil bort fra det en opplever som tvang og forpliktelser for å leve et liv i frihet. Men freden finner en ikke. Det er ingen fred for den som vil rømme vekk fra Gud. Gud er alltid der så lenge nådens tid er der. Nådens tid er der så lenge evangeliet forkynnes, og det finnes kristne som vitner om den oppstandne frelseren. Da kommer selverkjennelsen gjennom loven. Den fortapte sønnen ser sin stilling der i grisebingen. Evangeliet lys skinner. Alt han har opplevd og hørt da han var hjemme i farshuset blir nå levende Guds-ord. Guds ord vender aldri tomt tilbake. Guds ord skaper tro. Troen er rett nok svak og uklar, men det er en tro som holder. Han tør ikke ta alt på alvor, derfor vil han be om å være en leiekar, en tjener i farshuset. I tro reiste han seg opp og gikk hjem. Det han ikke visste var at hver dag hadde faren med et tilgivende sinn sett etter han. Når sønnen kommer, løper faren ham i møte. Det ble ikke tid for annet en glede og gråt. Sønnen fikk ikke sagt et eneste ord før faren tilga han alt. Jesus konkluderer med at slik blir det også stor glede i himmelen hver gang en synder omvender seg og tar imot evangeliet.

Hva kan vi lære av dette?

1. Det å forlate farshuset er å forlate Gud og gå ut i verden. Det er å forlate gudstjenesten og nådemidlene. Da blir en overlatt til seg selv. Da tar en avstand fra evangeliet og står i fare for å velge venner som står for en annen lære. Den rene lære har som mål å føre mennesker til Gud. Den falske lære har alltid som mål å føre mennesker bort fra Gud. Apostelen advarer oss i dagens episteltekst: *"Vær nøkterne og våk! Deres motstander djevelen går omkring som en brølende løve for å finne noen å sluke"*
2. Jesus sier flere steder at han vil være med oss alle dager. Han slipper oss ikke. Faren så etter sønnen hver eneste dag. Han slapp han ikke, for han visste at han kom tilbake. Dessuten gikk han sikkert i forbønn for gutten sin hver eneste dag og levde i løftet om å bli bønnhørt.
3. Det som er sådd i et menneske av Guds ord, kan spire etter lang tid og vekke troen på nytt. Noen ganger må Gud føre oss dit at vi mister alt. Da kan evangeliet få ny mening, og vi må trøste oss med nåden alene. Dette må oppmuntre oss til å be for hverandre, for de som er kommet bort og for de som er i ferd med å falle fra. Gud hører bønn.
4. Det er viktig å ha et hjem å komme tilbake til. Selv om vi opplever at noen forlater menigheten, og at noen ikke er like interessert å gå på gudstjenester lenger, så er det viktig at farshuset, menigheten, er der. Det ville være tragisk om menigheten skulle bli borte og ingen prest kunne gi avløsning og nattverd når noen kom i en livssituasjon at en virkelig trengte det. Da må det alltid være en liten rest: to, tre som samles jevnlig om ord og sakrament. Noen må ta imot de som kommer tilbake. Så må det være noen som hele tiden ber for de som er kommet bort. Vær utholdende for Gud hører bønnen.
5. Gud venter alltid på at syndere skal komme til han og be om tilgivelse. Tenk ikke som så at Gud blir trøtt av at vi kommer igjen og igjen med samme sak. Gud lengter daglig etter å få gi deg sin tilgivelse. Derfor skal du så ofte du kan gå til skriftemål og nattverd for å få tilgivelse for dine synder og høre evangeliet om at Jesus gjorde alt for deg. For gjennom dette at vi mottar syndenes forlatelse, æres Gud. Han blir aldri trett av og lei av å tilgi syndere.
6. Tilgivelsen er fullstendig og overveldende. Sønnen fikk den beste kledningen i hele huset, ikke bare restene etter gjenglemt tøy av guttens klær. Det var en kappe som rakk fra topp til tå og dekket hele gutten. Slik er Kristi rettferdighet. Den dekker alt vårt slik at Gud ser oss i Kristus som rene og rettferdige. Ringen han fikk betyr at han fikk høy status og posisjon i hjemmet, en ring som viste at han bar alle farens fullmakter. Skoene på føttene viser oss en fri mann som ikke er en slave. Slik er det å være en kristen. Gud, vår Far, betrakter oss som Jesus selv med alle rettigheter. Det er stort, langt større enn vi forstår og fatter.
7. Det blir fest og glede hver gang en synder vender om. Derfor ser jeg for meg at når vi feirer høymesse med skriftemål og avløsning og nattverd da er det fest her nede. Men det er fest i himmelen også. Vi står i en stor sammenheng. Vår høymesse er en forsmak på hva som venter oss der hjemme.

8. Her var en som ikke kunne glede seg. Det var sønnen som alltid var hjemme, Han hadde ikke noe å be om tilgivelse for. Han representerer fariseerne og de egenrettferdige. De kan aldri tollere at syndere får så lett tilgang til Gud gjennom tilgivelsen. Men så lett må det være om det skal være noe håp for deg og meg. Vi som daglig synder i tanker, ord og gjerninger.

Denne lignelsen viser oss på en fin måte hvorfor vi har en menighet og kirke. Den er et sted for sønner og døtre som vender hjem. Her er vi alle like. Når høymessen er der så dukes det av alle margfulle retter. Da slaktes gjøkalven. Da flyter det av melk og honning. Gud er rik nok for alle og fyller alle behov. For den som ikke kjenner loven og som ikke har sett sine synder, så kan dette virke som fattigkost. Det kan være kjedelig og uforståelig. Men for en synder som har fått fred med Gud og har del i Jesus selv ved nattverdbordet, så er det en smak av himmelen. Så får dette være et ord til oss som enkeltmennesker. Et ord til oss som menighet og kirke. Vi skal være trofaste i bønner for hverandre at vi alle finnes i dette farshuset her i tiden, men også i evigheten. Det er bare den som vet hva evangeliet er og som har fått Faderens kjærlige armer lagt om skuldrene igjen og igjen og som skal få være med på festen i himmelen. Måtte det gjelde oss alle.

Amen